

mem je bila že v 40 letih 16. stol. uporaba njuhalnega tobaka po Špancih tako razširjena, da je papež Urban VIII. proti tej razvadi izdal poseben dekret, ki je ostal v veljavi skoro 100 let! Vendar je uporaba njuhalnega tobaka tako zelo narasla, da so n. pr. Benetke že l. 1657. dale proizvodnjo in prodajo tovrstnega tobaka v zakup, kar je prineslo državi okrog 40.000 dukatov!

Kajenje pa so nekako sredi 16. stol. zanesli prvo v Španijo mornarji na povratku iz Amerike, medtem ko so iz Virginije vrnivši se kolonisti (l. 1586.) naučili kaditi — Angleže; angleški vojaki — najemniki pa so zanesli kajenje za časa tridesetletne vojne v Nemčijo, in nekako istočasno začne osvajat tobak tudi Baltiške pokrajine. Sorazmerno najkasneje se je »kraljestvo nikotinovo« razširilo tudi na Turško (l. 1655.).

Vendar predno si je »žlahtna trava« tudi na evropskih tleh priborila »domovinsko pravico«, so njeni čestilci morali od strani svetne, kakor tudi duhovske gospode pretrpeti nešteto neprilik.

Omenil sem že tozadevno prepoved papeža Urbana VIII. in teologi kakor

tudi drugi moralisti 17. stoletja so v besedi in tisku napovedovali boj »hudičevemu dimu«. Sodobni angleški kralj Jakob II. je obremenil konsum tobaka s težkimi davki. — V Turčiji so prvim kadilcem zabijali pipe skozi nos, v Rusiji pa so jim še l. 1634. za kaznen rezali nosove. — Kljub temu pa se je število tobakarjev vedno večalo! Evropske vlade pa, ki so kmalu spoznale, da jim baš v tobaku ležijo ogromni finančni viri, so tobakovo kulturo in fabrikacijo začele celo pospeševati, s čimur so bili tvorjeni novi viri v državne blagajne.

Tudi naša kraljevina ni ena med zadnjimi, kar se tiče proizvodnje tobaka (duhana). Najboljši proizvodi pri nas so v Južni Srbiji, Črni gori, Hercegovini in Dalmaciji, ki predstavljajo več kot polovico pridelka vse države. Če vzamemo v poštev dejstvo, da male površine vržejo že precejšen pridelek, in to v krajih, kjer bi druge poljske kulture spričo terensko-klimatičnih prilik ne zadostovale, oziroma ne uspevale, tedaj lahko trdimo, da so tobakovi nasadi za našega malega človeka v južnih krajih prav nič manjšega gospodarsko-socialnega pomena kot za naše ljudi vinske gorice.

Rdečica v obrazu. Če imamo prehudo rdečico v obrazu, so priporočljive vroče kopeli nog. V vodo damo nekoliko gorčične moka. Za rdečice roke je najboljši glicerol. Namažemo se s njim vsak večer.

Bezgov čaj je dobro zdravilno sredstvo. Pomaga proti prehladu. Z njim dosežemo močno potenje.

Keksi. Mešaj 10 dkg sirovega masla, 2 jajci in 18 dkg sladkorja z vanilijo toliko časa, da naraste. Zamešaj kavino žličico pecilnega praška ali jedilne sode in 42 dkg moka. Testo dobro zgneti in zreži oblike.

Slike služabnika božjega škofa Antona Martina Slomškega so gotove!

Po originalu, ki ga je Tiskarna sv. Cirila dobila v svojo last, je dala napraviti slike Slomškega v štirih barvah. Delo je izredno dobro uspelo. Ker je tudi original od umetnika, ki je slikal cerkev sv. Alojzija v Mariboru, bo ta slika gotovo povsod v okras vsakemu stanovanju. Da se bodo mogli pa vsi naročiti na sliko, smo jih natisnili večjo množino in računali samo lastne stroške. Cena slike je samo 10 Din. Ker je nerodno pošiljati vsako sliko posebej, prosimo, da organizirate naročilo za to sliko za vso župnijo, ali naj vzame v roke stvar kak trgovec. Dobijo se tudi podobice barvane po 30 Din, navadne po 10 Din za 100 komadov, razglednice navadne po 0.75 in barvane po 2 Din komad. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor in Ptuj.

Žepni koledar Slovenskega gospodarja je izšel

Kako naročite koledar?

Kdor ga sam naroči, naj pošlje v pisnu 11 Din v znamkah (10 Din za koledar in 1 Din za poštnino).

Ceneje pa pridete, ako skupno naročite. Naši zaupniki, organizacije, društva, kdor je pač bolj pripraven, naj v kraju prevzame skupno naročilo. Tudi trgovcem se izplača imeti ta koledar v zalogi. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj

Ženski svet

Materinstvo.

(Dalje.)

Zelo važno je, da otroka pravilno negujemo in hranimo. Res je, da oboje zahteva precej paznje, ki pa jo mati dostikrat bolj posveča kuhinji, hlevu ali njivi, kakor pa svojemu otroku. In takšni majhni siromaški, prepuščeni sami sebi, se pač ne morejo tako razvijati, kakor se lahko skrbno negovani otroci. O, saj je dosti zdravega in krepkega naraščaja po naših kmečkih domovih! A če pogledamo tista zdrava, rdeča ličeca, jasne oči, snažna, čeprav preprosta in zašta oblačila, nam je povsem jasno, da se skriva za vsem tem skrbna in pridna materina roka.

Poglavitno sredstvo za vzdrževanje snage pri otroku je voda. S to pa ni treba nikjer varčevati. Privoščimo jo otroku čim pogosteje! V prvem letu ga moramo okopati večkrat v tednu, a v drugem letu omejimo kopanje na 2—3krat, večje otroke pa enkrat tedensko in to je najprimernejše ob sobotah. Ne smemo si misliti, da je to bogve kakšna težava! Skaf mrzle vode, lonec vroče, oboje zlijemo v malo banjico in posadimo vanjo male umazane. Včasih se kdo zakrenži, ker morda ni dovolj vujen vode. A kaj hitro se bo privadil tej zabavi in kmalu bo opazovala svoje živahne golčice, ki čofotajo po vodi in se veselijo. Ko se pozabavajo, pa vzamemo kos mila in jih umijemo. Vse bi še prenesli naši kopalci, če bi le te nadležne milnice ne bilo, ki tako sili v oči in peče, če mamica ni dovolj pazljiva! A kako dobro se bodo počutili, ko jih položimo oblečene v sveže srajčke v snažno posteljo, katero je treba vsaj vsaka dva tedna preobleči.

V nedeljo zjutraj oblečemo otroke v sveže perilo in čiste obleke. Damo jim tudi žepne robce, da ne bodo brisali v rokave in predpasnike, ali pa nosili sveč pod nosom. Če jih ne moremo kupiti, pa jih naredimo iz rabičnega perila ali česa podobnega, samo da je čisto. Snažno oblečeni, umiti in počesani bodo mater in vsem, ki jih vidijo, v veselje.

Vsako jutro naj se otroci dobro umijejo. Ni dovolj, da si zmočijo roke in obraz ter ju hitro obrišejo v brisačo, kjer se potem prav lepo odtisne umazanija. Če se otrok umiva v obliki, v srajčki, zapefi do vratu in zapestja, potem pač vemo, da se umije le napol. Ako je mati preveč zaposlena, prav lahko preloži to skrb za jutranje umivanje malih starejši hčerki. Otroci naj se slečejo do pasu, umijejo naj si roke, obraz, ušesa, vrat in prsa z milom in svežo vodo. Brisače, v katere naj se brišejo samo otroci, ne pa vsi člani družine s hlapcem in deklo vred, sušimo na soncu ali na vetru. Sonce uniči v nji razne bolezenske kalí, ki jih ima v sebi skoro vsak človek, a veter jo prepoji s svežim duhom.

Prav vled te zanikrne razvade, da uporabljajo vsi eno brisačo, dobijo otroci čisto krato, gnojenje v ušesih in očeh in še mnogo drugih bolezni, ki se jih hitro nalezajo. Povsod poudarjamo, da močno zavisi naše zdravje od snage, pa se mi zdi, da grede mnogi preko tega. Za mnoge je snaga postranska stvar. Le kadar ni drugega nujnega opravila, ji posvete nekoliko paznje.

Zlasti bi morali gledati na to, da so naši dojenčki vedno v čistem. Mokrih plenice ne smemo samo presušiti, ampak jih moramo oprati. Dojenčka dobro zberemo z vlažno in nato s suho krpo ter ga previjemo v sveže plenice, ne pa v stare, zamazane predpasnike, srajce itd.

Sonce, zrak, voda — to je prva zahteva naših otrok. Matere, ne odrecite jim tega in videle boste, da vam z zdravih otroških lic in iz radostnih src bo sevala hvaležnost nasproti!

Praktični nasveti.

Prašiča, ki ga nameravamo zaklati, hranimo zadnja dva dni bolj z mlekom; čreva potem veliko lažje in hitreje očistimo. V posodo, kamor strežemo kri, dajmo nekaj soli, da se ne strdi. Mešajmo jo tako dolgo, dokler se ne ohladi.

Hripavosti se iznebimo, če grgramo slano yodo. Tudi med z mlekom pomaga.